

største af disse Ejendomme skulde underkastes de samme Regler med Hensyn til Udstykning som andre Ejendomme, har jeg selvfølgelig intet imod at modtage et saadant Ændringsforslag. Jeg synes, man i nogen Grad glemmer det vigtige Forhold, at det ikke er Brugeren, der ubetinget fastsætter Betingelserne. Det er til syvende og sidst denne Kommission, der faar Afgørelsen af, hvilken Afgift der skal svares for at faa Ejendommen overladt til Brug. Det synes jeg er saa afgørende, og jeg synes, det vidner om, at det ikke er saa ensidig en Lovgivning, som man har villet gøre den til.

Det ærede Medlem Hr. Ulrich, der talte for det konservative Folkeparti, sagde, at Forslagets Gennemførelse vilde betyde, at man straffede Godsejerne, navnlig de Godsejere, der havde vist sig at være humane. Det er maaske det ærede Medlems Mening, at saadan vil det gaa, men det ligger i, at ogsaa han har overset, at det slet ikke er Brugeren, der fastsætter Afgiftens Størrelse, men til syvende og sidst denne Kommission.

Det ærede Medlem Hr. Holstein, som jo var meget stærk i sin Argumentation mod Forslaget, sagde, at dets Gennemførelse vilde hemme den Landbrugspolitik, vi har ført i en Aarrække, og som er gaaet ud paa at fremme Overgangen til Selveje, at det, man vil med Forslaget, i Virkeligheden er at bevare noget af det tidligere Fæsteforhold. Jeg skal hertil sige, at vi har ganske vist gennem mange Aar arbejdet for Fæstegodsets Overgang til Selveje, men der er mange Landboere, der nu er ganske klare over, at denne Overgang til Selveje ogsaa har sine Vanskeligheder. Det, at man nu har faaet Lov til at behæfte sin Ejendom, prioritere den lige op til Skorstenen og somme Tider mere, gør det i høj Grad vanskeligt for den ubemidlede Landbo at faa fat i Jord.

Derfor vilde det maaske ikke være helt urigtigt, om man tænkte sig en lille Smule om, inden man udtaler Død og Fordømmelse over al Fæstelovgivning i Danmark. Loven af 4. Oktober 1919 om Udstykning af Præstegaards- og Lensjord er i Virkeligheden en Fæstelovgivning paa en anden Maner end tidligere, men her er det en Slags offentlig Fæste, hvor Brugeren faar Jorden overladt til Fæste, men ikke faar den egentlige Ejendomsret, og det samme vil jo blive Tilfældet med disse Ejendomme. Dog er der den Forskel, at det bliver ikke Stats-, men privat Fæste, men det bliver et Arvefæste, saaledes at Brugeren er sikret mod, at det Arbejde, han har nedlagt i Bedriften, kommer Ejeren til gode i højere Grad, end det egentlig

tilkommer ham, hvilket jo i Virkeligheden er Hovedaarsagen til Forslagets Fremsættelse.

Det ærede Medlem opkastede mange Spørgsmaal, bl. a. om det var Meningen, at Ejeren af en saadan Ejendom, naar Brugeren er død og hans Efterkommere er døde, ikke skal have Lov til at sælge eller bortleje Ejendommen paa de Vilkaar, han selv vil. Jo, selvfølgelig. Forslaget gaar ud paa, at de Brugere, der nu sidder, skal have Lov til i Fremtiden at faa Ejendommen overladt paa Vilkaar, der fastsættes af den nævnte Kommission, men paa samme Aaremaal som hidtil. Det er jo Meningen med Forslagets Fremsættelse.

Det ærede Medlem nævnte ogsaa, at Konsekvensen af det maatte være, at saa skulde lige saa vel en Bestyrer som en Forpagter have Lov til at kræve en nedbrændt Bygning paa Ejendommen opført igen. Det forekommer mig dog, at der er en meget stor Forskel. En Bestyrer har jo i Virkeligheden ikke nogen Interesse i, at Bygningen bliver opført igen. Bestyreren har ikke nogen økonomisk Interesse i det i den Forstand, som Forpagteren har det, idet Forpagterens Drift er absolut afhængig af, at der findes Bygninger paa Jorden. Man kan slet ikke sammenligne disse to Forhold. Medens det er berettiget, at en Forpagter, en Lejer, en Fæster kan kræve nedbrændte Bygninger opført igen, kan der slet ikke være Tale om, at en Bestyrer har den samme Ret.

Det ærede Medlem sagde endvidere, at man her vilde gennemføre en Særlovgivning, der kun ramte Godsejere og ikke andre Kapitalister, Bykapitalister, som maaske tilfældigt ejer Lejehuse eller -gaarde af den Slags, her er Tale om. Nej, det er jo ikke det, der er tiltænkt med dette Forslag, at komme ind paa en almindelig Huslejevogtning. Vort Parti har ikke nogen Sinds været imod, naar det var nødvendigt, ved Lovgivning at gribe ind i Forholdet mellem Husejer og Huslejer, og det er det, vi her gennemfører i Forholdet mellem Godsejere og deres Lejehusmænd, at disse Lejehusmænd og Landarbejdere, der sidder der ude omkring, som ikke bor i en Stationsby eller lignende og ikke sidder frit i vedkommende Hus, naar de har haft en saadan Landejendom overladt gennem Aar og paa denne har nedlagt et Stykke Arbejde, ikke skal kunne jages fra Ejendommen, naar Ejeren finder det for godt, men at de skal have Ret til at kræve sig Ejendommen overladt paa samme Aaremaal, som de tidligere har haft den. Det er det, der er